

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranger, 2'50

Balans de las elecciones

¡Aquí 'l teniu! La Espanya que val, la que treballa y pensa, ha votat per la República; la Espanya negra, la que no val, ni pensa ni treballa, ha votat per la Monarquia.

22 de Septiembre de 1905

DESÉ ANIVERSARI

DE LA MORT DE

Ignocent López Bernagosi

LA CAMPANA DE GRACIA

DEDICA AQUEST RECORT

à la memoria de son inolvidable fundador

Als amichs de Granollers

os ho haig de dir ab la franquesa que 'm caracterisa. El dia del escritini, al posarvos tan plens de bona fé, ab totes las quatre potas, al costat de 'n Plaja, que no es més que un saltimbanquis de la política, vareu cometre lo que se 'n diu una etzegallada.

Podreu alegar en la vostra disculpa que 'n Travé es un tipo, que, políticament, no mereix trepitjar la terra de aqueix districte, tan castigat per las brutalitats del caciquisme, tot lo que volgueu; pero en Plaja que ho ha trigat tot, lliberal y conservador y clerical maurista, fins disfressat com va avuy de regionalista, es en el fondo tant ó més caciquista que 'n Travé.

Per lo tant, jo entench que 'l vostre jove candidat havia de abstenir en absolut de ferli 'l joch, y que vosaltres, bons y honrats republicans, haviau de guardarvos de apoyar ab els vostres aplausos, ab el vostre entusiasme, molt honrat, sí, pero excessivament ingénuo, els esforços de 'n Lladó y Vallés, encaminats a donar l'acta a 'n Plaja, encare que al últim sigui com no haverli donat res... un goig sense alegría.

Jo 'm feya creus y 'm figurava somniar, quan llegia en *La Veu de la Catalunya* la ressenya dels actes diversos de fraternisació republicana regionalista, y aquells abraços tan entenedors de 'n Lladó y Vallés a 'n Plaja y de 'n Plaja a 'n Lladó y Vallés. Se 'n poden ben gaudir els enemichs més implacables y més grossers que ha tingut may el partit republicà de aqueixas intempestivas demostracions d'afecte. ¡Y lo molt que las agrahirán!

Faig abstracció dels regionalistas honrats y de bona fé que 'ls apoyan; perdono als ilusos que 'ls segueixen sense saber ahont els portan, seduïts per l'idea d'enlanyar la personalitat de Catalunya y de fer la guerra als excessos de una centralisació boja y sense entnyans. No es al remat a qui dirigeixo 'ls meus cops de pedra, sino als rabadans que ab tanta perfidia 'l conduheixen.

Y aqueixos rabadans, vosaltres els heu de conèixer; tots ells, del primer al últim, són ex-caciquistas fracassats, y aspirants a establir a Catalunya un nou caciquisme mil vegades més odiós, més intemperant, més funest que 'l del Hereu Pantorrilles. Ells s'alaban de haver matat la cuca del caciquisme monàrquic pero al contribuir a matala van absorbir tot el seu veri, que al fermentar dintre del seu cos ha adquirit condicions més tòxiques encare que las que tenia. A lo menos s'ha de reconèixer que no es tan franch, qu' es més solapat, que pica sempre de traïdor. Vosaltres mateixos s'us hi acosteu massa 'n seren las víctimas. En la mà amiga que 'ls brindeu plens de confiança, hi heu de rebre la picada.

Aixís mentres vos esmeravau en servirlos y realisaros zaben lo que succehía en alguns districtes de Catalunya? Vos ho vaig a dir, per si ho ignoravau.

En el de Sabadell vingué de un trís com no 's fan seva la representació en Cortes, gracias a certes actas amanyadas de Santa Perpetua de Moguda. Si 'l poble obrer y republicà no amenssa ab ferne una de *populo bárbaro*, ja la tindrian al sarró la representació en Cortes de Sabadell, com creuhen tenirhi la de Granollers, gracias als vostres ingenuos esforços.

A Vilanova y Geltrú y a Sant Feliu de Llobregat, caciquistas y perdigots, treballant junts en virtut de un pacte, conseguiren arrebatat las actas als dos candidats republicans qu' en la passada legislatura 'ls representaren. Aixís, per obra de aquesta asquerosa conxorxa caciquista-perdigotaire, hem perdut els republicans aquells dos districtes. Y mireu lo que son las cosas: a l' hora mateixa en que vosaltres aplaudiau la fraternal aliansa de 'n Lladó y Vallés y en Plaja per aterrar al caciquisme monàrquic, a Sant Feliu de Llobregat, el diputat caciquista monàrquic Roig y Bergadà donava un apat als que 'l havian tret triomfant, concedint a la taula el lloch de honor al Sr. Batllori, arcaide regionalista de aquella vila, reconèixent en termes afectuosissims que a 'n ell devia principalment la seva elecció.

Y a Mataró? No esteu enterats de que 'l regionalista Trinitat Rius va llyuatar contra 'l republicà Juli y Casals, enconxorxat ab el cacich Moret, qu' es un dels més odiosos y funestos de Catalunya? Sí, amichs de Granollers: allí a Mataró com si no bastessin las malas manyas dels dos aliats, se va apellar pels patrocinadors del pulcre candidat regionalista, a la coacció patronal més odiosa y a la corruptora escampada de diners. ¡Y digueu que no treballan per la dignificació de Catalunya!

Y per tot arreu igual. No cito més casos per no allargar desmesuradament aquesta amistosa advertencia.

Desenganyeuvos, amichs de Granollers: pera tractar ab els regionalistas, caldrà que vingueu a pendre la norma a Barcelona.

Aquí 'ls varem deixar lliure la representació de las minorias, y no ab la més remota idea de afavorirlos, sino pel gust de veure'ls barallarse; sino per la satisfacció de contemplar com per pèndresselas de la boca hi deixavan las dents.

¡Y las hi han deixadas, viva Deu; si que las hi han deixadas!

Ab poch esforços varem conseguir que 'ls més adelarats de la Lliga regionalista que volian copar las dos actas, se 'n anessin a l' aygua: ab poch treball varem conseguir que dos dels qu' estavan predestinats a ser las víctimas, las guanyessin; considerant, per altra part, qu' eran els dos menos perdigots de la niuada.

¡Y quina tremolina no 's va armar! Els que volian ser diputats a tota costa van sustreure certificats, van detenir actas, varen corretgir els números de la votació, portantse en tot y per tot com els més putiners pantorrillistas. Y si no van arribar a consumir la sort es perque cada hu d' ells treballava pel seu compte, y 's destorbavan, detenintse sols davant del monstruos paper ridicul que anavan a fer, si a l' hora del escritini cada hu hagués posat de manifest las actas brutas que portavan preparadas.

DE DIJOURS A DIJOURS

Molt s'ha parlat aquests días de si s'havia trobat la pista pera 'l descubrimient del autor del atentat salvatge de la Rambla de las Flors. Molt s'ha parlat de certas manifestacions atribuïdas a un pobre que solia passejarse pel carrer de Fernando ab una criatura al bras a qui donava biberon. Aquest pobre, poch després del esclat de la bomba en aquell carrer, va ser detingut y posat en llibertat. Sembla que personas d'alta posició s'interessaren per ell, logrant que 'l governador li facilités un passatje a Madrid en ferro-carril.

Allà a Madrid ha estat reclós com a dement en un manicomi, y donat d'alta per no presentar síntomas d'enagenació mental; ha estat també en un hospital com a malalt. Sas manifestacions acusant a determinadas personas de elevada significació, entnyan verdadera gravetat.

Pero s'han practicat diligencias policíacas pera trobarlo, fins ara sense resultats. El pobre misteriós s'ha fet fonedís, com si se 'l hagués tragat la terra.

Calculis ab tot aixó si s'haurá donat pàbul a la imaginació popular pera fantasiar sobre aquell tràgic succés, y sobre 'l interés que se suposa existeix per part de algú en evitar que 's descubreixi als verdaters culpables.

Faltats de antecedents, ens guardarem nosaltres de donarhi cullerada, per més que sempre pendrem per guía dels nostres rezels la famosa interrogació: *Cui prodest?* ¿Qui és que se 'n apropita de aqueix salvatjes crims, perpetrats sense altre objecte que sembrar el terror en els esperits?

Per aquí, y solament per aquí, creyem que s'ha de buscar el fil del misteri.

Ja está tot a punt de solfa: pera 'l obertura de las novas Cortes. S'han fet classificacions, s'han tirat comptes, y avuy, per fi, se sab ab exactitud el contingent numéric de cada una de las agrupacions parlamentarias. Es a dir: ab exactitud complerta, no es pas possible. Perque hi ha un número de diputats, moneristas acérrims avants de obtenir l'acta, pero que desde que la tenen, no amagan ja 'ls propósitos de recabar la seva independència per anarse'n ab el grupo que 'ls hi fassi més bons tractes. En aquestas situacions políticas, qual únich objecte es la satisfacció dels seus apetits, sempre hi abundarán els soldats del seu sou.

Sumats tots els ministerials, sense distinció de fraccions, y parangonats ab la suma de todas las oposicions reunidas, no contan aquells més que ab una majoria de 54 vots, reduhida a una efectivitat de 48 si 's descontan las actas dobles y hasta triples qu' existeixen.

En Maura sol disposa de 100 vots, y ab aquesta força, que deu en gran part a las complacencias de 'n Montero Ríos, se presum que 'l Amo Toni será 'l árbitre del Parlament.

Tal vegada aquesta preponderancia de la oposició mauritana l'ha buscada a propòsit del matador de Meco, pera tenir un pretext de deixar sense cumpliment els seus aygualts compromisos democràtics. Perque, posat en molts casos a la mercé d'en Maura, podrà fugir d'estudi, sempre que li convingui, dihent: —Ja ho veuhen: jo prou voldria anar endavant; pero no puch. En Maura 'm té trabat.

Es opinió general que las novas Cortes están fatalment predestinadas a arrastrar una vida precaria y de complerta impotencia. En aquest punt farán bonas a las precedents.

La minoria republicana cumplirà ab el seu deber, desenmascarant la hipocresia dels governants, y no donantlos ni un moment de treva.

Ha de ferho aixís en cumpliment del seu deber polítich, y ademés pera correspondre a las consideracions rabiosas que ha tingut el govern ab els candidats republicans. A ningú com als nostres amichs s'ha combatut ab tanta sanya y per medis tan reprobats.

Tenia 'l govern la consigna de ferho, y l'ha complerta a cor obert. Sols a n'aquest preu ha cregut que podría captarse certas benevolencias, que li son de tot punt indispensables pera sostenir-se en el poder y desvanèixer rezels que podrian serli perjudicials.

Tant es aixís que, a partir de las eleccions, vé recullint amorosamente las queixas, las protestas y las indignacions republicanas, consignadas en la prempsa, pera retallarlas y formarne una especie d'àlbum de honor, testimoni irrecusable del seu fervor dinàstich y arxiiu dels grans serveys, que ab las sevas transgressions a la llei y ab las sevas brutalitats, creu haver prestat a la causa de la monarquia.

Pero un día ó altre, 'l poble recullirà aquests ma-

teixos elements pera convertirlos en cap de un procés, en el primer capítul d'una formidable acusació. A cada hu li ha d'arribar el seu torn de divertir-se... Y bé riurá qui, conforme diuhen els francesos, sigui 'l darrer de riure.

PEP BULLANGA

Impotencia confessada

om qu' en Montero Ríos es tan vell y no té avia, l'altre día s'alabava a sí mateix d'haver fet unas eleccions las més puras, las més immaculadas que s'han vist a Espanya.

Probablement hauria ensajat davant del mirall el gesto de socarroneria que caracterizava al seu antecessor Sagasta, pera pronunciar, sense que li escapés el riure, las següents paraulas:

«No me importaba, lo dije antes y lo repito ahora, perder ó ganar las elecciones, con tal que éstas respondieran a mi decidido é inquebrantable propósito de respetar la ley del sufragio, y en mi afán de que superaran estas elecciones en sinceridad a las hechas por el Sr. Maura, prescindí en absoluto de lo que suponía para el Gobierno tener en las Cortes mayor ó menor número de diputados adictos.»

Y quan aixís parlava, encare que 'l riure li anava per dintre, estava més serio que un guarda-rodas.

Després de molts altres declaracions, en abono (abono: el que 's posaa a las terras per engreixarlas) de la seva sinceritat electoral, deya:

«El resultado del éxito de los conservadores en las elecciones es otro tema para combatir. A esto respondo yo que lo milagroso ha sido que el señor Maura no haya sacado más diputados.»

«Un Gobierno como el actual, que hace las elecciones generales a los sesenta días de encargarse del poder sin haber tocado a los Ayuntamientos, sin destituir ni a un alcalde de R. O., cosa perfectamente legal para cualquier Gobierno, sin realizar acto alguno que garantice la neutralidad al menos de estos organismos, no podía evitar que los conservadores llevasen una minoría numerosa al Congreso.»

«Estos Ayuntamientos, las Diputaciones provinciales, los jueces, todos los organismos, en fin, que intervienen en la lucha electoral, eran conservadores.»

«Qué otro que el resultado obtenido podía esperarse? Ya sé que habrá quien diga que este procedimiento del Gobierno pertenece al género tonto; pero yo, dadas mis convicciones, no podía, no quería, no debía hacer otra cosa porque, lo he dicho multitud de veces, responde a la convicción profundísima de mis ideales democráticos, que en el sufragio está la dignificación de los pueblos libres.»

Sobre tot en el sufragi exercit pels monàrquichs, que després de fer un pacte pera repartirse bonament las actas, no necessitan sino xeixanta días pera montar la màquina electoral, posantla a disposició dels Ajuntaments monàrquichs, de las Diputacions monàrquicas, dels jutjes monàrquichs, de las autoritats monàrquicas de todas las categorías y del caciquisme monàrquic de todas las graduacions, pera que tots ells a l' hora la fassin funcionar, a la mida del seu gust y ab carta blanca pera fer a tort y a dret tot lo que 'ls convingui.

D' aixó, 'l legítim hereu del tupé d'en Sagasta, ne diu ¡DIGNIFICAR ALS POBLES LLIBRES!

No cal recordar que la llei califica de coacció y pena com a delictes, tota intervenció d'una autoritat en la llyta electoral. Y no obstant, a la vista de tot hom, públicament, descaradament, cada govern civil se converteix en una agencia electorera y 'l ministeri de la Governació en l' agencia central ahont se preparan tots els medis, fins els més il·lícits, pera violentar y amanyar l' expressió del sufragi, en el qual, segons en Montero, «està la dignificació de los pueblos libres.»

Baix aquest concepte, s'haurían de declarar brutas, y en sa conseqüencia inadmissibles, la immensa majoria de las actas dels diputats monàrquichs, perque tenen el vici d'origen de la coacció de las autoritats, públicament, descaradament exercida.

Y si no tinguessin encare més que aquest vici!

Perque tothom sab que allà ahont no alcanza la brutalitat de un arcaide, s'encarrega de coronar la festa l' odiós caciquisme, quals iniquitats, per monstruosas que siguin—y tant quant més monstruosas millor—lluny de trobar en las autoritats un fré ó bé 'l càstich merescut, hi troban sempre pel contrari un impuls, un apoyo y 'ls elogis més calurosos.

Aixís es com van a las Cortes aqueixas abrumadoras majorias y aqueixas nutridas minorias monàrquicas, que alternan invariablement, segons siguin aquests ó aquells els que remenan las cireras. Ara 'ls uns, ara 'ls altres, no fan més que portarse a coll-y-bé. Aixís es com se prepara y 's realisa 'l artificio sistema del torn pacífich dels partits dinàstichs, que pera donar cobro a sas eternas concupiscencias, han acabat per ofegar l' expressió de la voluntat nacional, norma segura de salvació en tots els pobles regits per las institucions parlamentarias.

Y 'l elector independent queda sense defensa.

Unicamente pot apelar a dos medis pera posar a salvo el seu dret: la violencia ó la protesta.

Pero no tots els pobles d'Espanya se troban en las condicions especiales en que ha sapigut colocalse Barcelona y alguna altra ciutat independent per imposarse en absolut a las intrusions de las autoritats y dels cacichs, reduhintlos a la impotencia. La major part dels altres no poden acabar de desempalle-garse'n y han de sucumbir, a no ser que trobin algún héroe aislado que 's presti a un inútil sacrifici faltantli com sol faltarli 'l apoyo dels seus conciudadans, fosos en una sólida y abrumadora cohesió y dispuestos a jugarse 'l tot pel tot.

El medi de la protesta resulta sempre ineficaz, de tal manera que ja casi s'ha contret la costum de no perdre 'l temps en formularlas.

Per més fundadas que siguin, encare que 'ls testimonis públics més verídichs las abonin, encare que 'ls fets en qu' estiguin basadas ressaltin ab indicis de una vehemencia incontrastable y 's dedueixin dels datos numéricos acumulats en las actas torpement amanyadas que hajan donat lloch a las mateixas, cap de aqueixas protestas té probabilitats de prosperar, ni de ser atesa lo més mínim en el gran safreig de la titulada representació nacional, ahont tan bonas bugadas s'haurían de fer y ahont tanta roba bruta queda per rentar.

Perque allí ja han pres per costum el no fer cas de res per monstruos que sigui. Jutjes y reos a un mateix temps, tenen, com es natural, un interés molt viu en cubrirse y disculparse mútuament. No en vá predominar en la Comissió d'actas una representació numérica de la majoria, més que suficient per imposarse en tots els casos. L' interés de banderia se sobreposa als més elementals debers de legalitat y de justicia.

Aixís aquells faritzeus han erigit en norma única de procediment qu' en materia de ilegalitats electorales, tan sols se pot admetre com a proba lo qu' está degudament testimoniado per Notari públich. Com si a Espanya hi hagués un número de Notaris suficientes per anar a cubrir totes y cada una de las infinitas seccions ahont s'efectua una elecció y ahont se pot cometre una ilegalitat.

Aixís las gastan els pares de la patria que tenen al seu càrrech vetllar per la puresa del sufragi a que deuen 'l investidura. Aixís es com secundan las fulas aspiracions del Avi Montero Ríos, quan diu, sense que li escapi 'l riure, que en el sufragio está la dignificación de los pueblos libres. Aixís, a las legítimas reclamacions dels electors burlats y estafats, responen ab la monstruosa irrisió de que pera patentisar l'estafada y la burla de que han sigut objecte se procurin la intervenció de un Notari públich que dongui fé de las mateixas.

En cap més país del mon succeheix lo que aquí a Espanya. Tot atach al dret lliure del elector se considera com un atentat a la soberania de la nació. Las actas brutas, maculadas tan sols, ab mers indicis de impuresa, son rebujadas com un cas de lepra. Una que se 'n deixés passar amagaría 'l gran perill de un contagi que danyaria gravement al régimen ó acabaria ab ell.

Estém segurs que si 'ls nostres monàrquichs tinguessin 'l íntima convicció de que 'l régimen al qual prestan els seus serveys está fundamentat arrelat en la conciencia pública, s'apressurarian a netejar el sufragi de tots els vicijs, de todas las impuresas, de tanta y tanta iniquitat intolerable. Ab aixó adquiririan una gran forsa moral.

Mes desde 'l moment que no ho fan aixís, es per que se senten débils y desautorisats.

Y no s'adonan, els imbécils, que al empenyarse ab sostenir tals abusos a las institucions, donan tota la forsa moral a las aspiracions republicanas y justifican cada día més la imperiosa necessitat de una gran revolució renovadora.

A la fi s'han proposat demostrar y ho han conseguit que 'l sufragi universal y 'l régimen parlamentari que s'ha de nudrir exclusivament de la sava de l'opinió pública lliurement expressada en els comicis, son aquí a Espanya completament incompatibles ab la monarquia.

El pobre sabrá salvar aqueixas grans conquistas dels pobles moders posantlas baix l'amparo de las institucions republicanas.

P. K.

Pero 'l gatuperi s' ha descubert; la rabia entre ells ha quedat més enconada que may, y ara s' excomunican ells ab ells, y s' injurian, y 's bescantan y pretenen expulsarse de una Lliga que ha quedat poch menos que completament deslligada, mentres *La Veu de la Catalunya*, ab la camisa alsada y ensenyant las vergonyas, proclama cada dia de la manera més grotesca lo qu' ella 'n diu: *El nostre triomf* (!!!)

Aixís es com se 'ls ha de tractar, y no com ho vau fer vosaltres, incautes amichs de Granollers. Son bruts y es precis ofegarlos en la seva propia femta.

Perque si fossin, com diuen, enemichs del caciquisme y de la centralisació, lluny de fer obra de cacichs y de amistançars a cada punt ab els polítics centralistas, ab tal de treuren algún profit, ja faria temps que haurian vist que no hi ha a Catalunya adversaris més acérrims de la centralisació y del caciquisme que 'ls republicans.

Per acabar ab aixó s' haurian inteligenciat ab nosaltres, y cada hu treballant de ferm desde 'l seu camp s' hauria fet la neteja definitiva.

Precisament dissapte, podían correspondre a la noblesa y al desinterés del vostre esforç en favor de 'n Plaia, seguint las indicacions de la opinió pública que senyalava la conveniencia y la possibilitat de donar al govern de Madrid un bon disgust, fentli perdre las eleccions de senadors. No hi havia que fer més sino inteligenciar els compromissaris regionalistas y republicans.

Donchs bé, al matí del dissapte, al procedirse al nomenclament de compromissaris per Barcelona, 'ls regionalistas y 'ls caciquistas ja estavan units voltant una sola candidatura, enfront de la republicana.

Excusa que donavan, alguns, de aquesta falta de pudor:—Ja veureu: com la major part dels nostres compromissaris son reaccionaris, clericals, conservadors, *gent de bé*, no hi volen tractes de cap mena ab els republicans.

Y aquesta es la veritat pura: per cada un que n' hi ha que professi ó toleri las ideas liberals, se 'n contan cinquanta que las sustentan rabiosament reaccionaris. Precisament per aixó s' ha emprés aquest moviment: per, invocant el nom estimat de Catalunya, desviar 'l atenció dels catalans, dels grans problemas polítichs, religiosos y socials que agitan avuy a 'l humanitat; pera parar 'l empenta de la progressiva Catalunya; que marxa y deu marxar a la vanguardia d' Espanya.

¿Odi a la centralisació? ¿Romanos! ¿Animadversió contra 'l caciquisme? Camándulas. Odi y animadversió en tot cas a la llibertat, al progrés polítich y social, a 'l emancipació de las conciencias: aixó sí... Y aixó sols y res més que aixó.

Tingueuho entés aixís, estimats amichs de Granollers, y pera las campanyas successivas, no conteu ja ab ningú més que ab vosaltres mateixos. Uniuvos ben estretament, organiseuvs ben sólidament y confieuh ab la victoria. En aixei republiq districte no ha de quedar rastre de cap caciquisme, ni del monárquich, ni del perdigot.

Penseu que si algú dels que han apoyat a 'n Plaia de bona fé veu la rahó, no tardará en cambiar de ruta. Y si no la vol veure pitjor per ell. Gireu 'l esquena y seguiu el vostre camí.

Y sobre tot res de donarli la má. Quan se mostri impertinent—que no deixará de mostrarse'n—valdrá més qu' en lloch de la má li dongueu la punta de la bota.

P. DEL O.

LTRA vegada se cényeix un núvol amensador en els confins de Fransa y Alemania. No s' pot dir si desbotará ó si acabarà per desvanixers, begut pel sol de la pau.

Els vents que 'l han portat procedeixen del Marroch.

Alemania juga en aquesta qüestió el paper de la pota de la marruixa. En un principi, va inmiscuirse en 'l acort anglo-francés, exigint la reunió de una conferencia internacional.

Després, quan aquesta conferencia está a punt de reunirse, promou dificultats pera que pugui realisar y formula novas exigencias.

Inconvenients del poder personal.

El Kaiser, excessivament bulliciós, fá y desfá a la mida del seu gust, y molt será, que ab tantas cabriolas no dongui un mal pas y acabi per ferlo donar al seu poble.

Bebel, el representant del partit socialista, ara fá poch ha posat de relleu el terreno que ha perdut Alemania en el concert dels pobles europeus. Per obra de las genialitats del emperador, Alemania 's troba poch menos que aislada. Inglaterra y Fransa son las sevas rivals, y no pot contar ab Rússia ni ab Italia. No li queda més que 'l amistat del decrepít imperi austriach, que 's troba avuy en un comens de disolució. La situació del ferro sobre 'l enclusa y ab uns quants malls a punt de càureli a sobre, es la que més se sembla a la que ha creat a Alemania 'l seu emperador.

Afortunadament, a tals temps hem arribat, que pera pendre una resolució extrema, precisa contar ab el concurs del poble.

Y quan els soberans no tenen seny, els pobles s' encarregan de tornarlos a la rahó... ó de rómpre 'ls el cap si s' obstinan en els seus deliris.

No 's pot dir que 'l Eminentíssim al tirar una pastoral de las sevas tiri una bomba: Tant adotzenadas son, tan vulgars, tan desprovehidas de novetat, que a ningú poden sorprendre. Avants de sucra la ploma en el tinter, ja tothom sab lo que ha de dir.

Ha de dir que 'ns sobra la llibertat moderna y que 'ns falta 'l sant temor de Deu.

En lo primer no hi podém estar conformes. Abominar de la llibertat fora una insensatés tan manifiesta com abominar del ayre que respirém. Sense ayre vital el cos moriria. Sense llibertat 'l esperit perdria la primera de sas prerrogativas, la que li infundeix dignitat, la que impulsa sos nobles afanys de progrés.

Atribuir a la llibertat la comissió dels salvatjes delictes produhits per medi dels explossius, es formular un judici tan grabuít com temerari, qu' está desmentint la realitat palpable, desde 'l moment que 'ls pobles abont fins ara 's perpetran ab més freqüencia aquesta classe de delictes son els més atrasats y oprimitos... entre ells Espanya.

Ara per lo que respecta al temor Deu, potsen tingui rahó 'l Eminentíssim, sempre que reconegui llealment que 'ls qui menos temor mostran tenirli, son els que procuran fer de la religió, un instrument de dominació política y social y un medi de acaparar las riquezas de la terra.

Valent temor demostren tenirli aquests propagandistas práctichs de la incredulitat, que si invocan el temor de Deu ho fan tan sols per veure de fer passar millor la moneda falsa de una religió, qual pura essencia, pugna sempre ab els seus actes ambiciosos y concupiscentes.

Els japonesos no poden acabar de pahir el tractat de pau tal com va ser firmat a Portsmouth.

Y la proba es que van armar a Tokio una bullanga de cent mil dimonis, en la qual va haverhi no poch incendis y un número considerable de morts y de ferits.

Y no contents ab aixó, juran y perjuran que tant bon punt arribin al país els firmants del tractat, els tirarán de cap al aygua.

Aixó tractantse de un conveni ventatjós, que ha deixat al Japó en el lloch degut y 'l ha colmat de beneficis.

¿Qué haurian fet els japonesos ab un Montero Ríos, tan bon punt hagués tornat de París?

¿Per Brahma! ¿Quántas y quántas cosas, els espanyols, tenim que aprendre de aquell poble!...

Els republicans de Sabadell estigueren en un tris de perdre 'l acta. S' havia lograt amanyar la corresponent al poble de Santa Perpetua, y 's deya que del escrutini sortiria elegit el regionalista Sr. Ferrer y Vidal, apoyat pels reaccionaris y especialment pels fabricants de la ciutat.

Pero bastá 'l actiu resolta dels obrers, decidits a tot, fins a provocar una *huelga* general, pera que 'ls autors de la projectada trapisonada ho consultessin ab el cuixí y s' ho deixessin corre.

En algunas poblacions de Catalunya, una d' ellas Tarrassa, vehina com qui diu de Sabadell, hi predomina la més escandalosa presió patronal. Es allí moneda corrent 'l amenassar ab la pérdida del pá al que no 's doblega a votar la candidatura caciquista.

Fa ja molt temps que 'ls treballadors de Sabadell varen emanciparse. ¿Per qué no han de fer lo mateix els treballadors tarrasenchs?

La justicia s' imposa sempre quan del agravi inferit a un s' en fan tots solidaris. Y que dimontri! No ha de ser pas tan difícil infiltrar en els industrials la convicció de que la millor manera d' evitar que la política se 'ls fiqui a la fábrica, consisteix en impedir que la fábrica 's fiqui en la política.

Casi sempre que 'l poble republicá dona una lliadó als regionalistas, venen las autoritats a realzarlos. Els electors republicans els aplastan, y las autoritats els aixecan.

En aquest concepte res més impolítich que la campanya del governador civil, general Fuentes, contra las banderas catalanas. En primer lloch, perque no pot ser may considerat com a delictes el fer ostentació de una bandera honrada, que desde 'l moment qu' es catalana, es també espanyola. Y en segon terme, perque, al perseguirla, s' infereix un agravi als catalans, fins als que no tenen res de regionalistas. Y 'ls perdigots s' hi engreixan.

¿Qué pocas batallas guanyará 'l general Fuentes seguint aquesta táctica!

BANYOLAS, 19 de septiembre

Uns quans hipocritas que sempre havían semblat dels adelantats, que en todas las reuniones y conversas ho demostravan y parlavan de República y Llibertat, atacats pel microbi caciquista, (principalment en J. B.) y uns quants liberals rancis, y gossos de presa, en las eleccions passadas corrian pels carrers de la vila, igual que reptils verenosos, buscant caps-fluixos y comprant conciencias a favor de la candidatura Robertista monárquica obscurantista.

Aquests caps-grossos carregats d' enveja, han sortit ab la seva, arpegant alguns duros, y quedan satisfets, iguals que els gossos de un marqués.

VILANOVA Y GELTRÚ, 18 de septiembre

Tot just acaba de ser elegit diputat per aquesta vila 'l Sr. Bertrán y Musitu, que ja *ensopega*.

Y 'l *ensopegada* ha promogut bastant rebombori entre 'l element comercial.

Nada menos que per celebrar *el fart* que doná a sos interventors del districte y més fermes companys de *causa* 'l dia del escrutini, no va recordarse que a Vilanova s' hi troban tota classe d' aliments, que va fer venir de Barcelona una conductora plena de *farda* ab serviment y dependencia.

¿Aquests son els primers passos de la felicitat y benestar que ha de darnos a Vilanova el Sr. Musitu?

Perque, ¡vaja, home! vosté que construeix pantanos y s' empesca ferrocarrils, no tenir 'l idea de donar algún benefici a sos electors. ¡Aixó ni en broms!

Per cert qu' en *el fart* de referencias s' varen pronunciar uns brindis capassos de fer entornir a qualsevol catala-

nista de bona fé... si es que n' hi hagi. Sobretot el de un subjecte anomenat *Miserias* ex-societari, ex-socialista, ex-federal y ex-conservador.

¡Ex, que cosas!

PLA DE CABRA, 12 de septiembre.

Al nostre torero mífich li convindria que prengués un poch de tila. El diumenge prop passat va fer un discurs desde dalt del cubell, bescantant de mala manera a las donas y joventas, perque en gran número havían assistit al meeting de propaganda electoral que 's va celebrar el dia 8, en el qual hi feren ús de la paraula nostre amich y correligionari del Vendrell en Joseph Vidal, y 'l nostre simpátich candidat Sr. Iglesias.

Molt se cuida dels republicans el nostre negrito y dels actes que aquest Centre celebra; pero li recordém aquell adagi: *brams d' ase no pujan al Cel*; per lo tant, Joanet Aydemí, cuyda't de la teva feyna y si no 'n tens, rasca't la panxa de cara al sol.

RIUDECOLS, 16 de septiembre.

En la última elecció de diputats a Corts, reunidas tres ó quatre agrupacions polítichs acordaren per tots els medis combatre la candidatura republicana, y valentse d' un pobre home que pochos días avants blasonava de socialista, varen comensar la compra de vots, pagantlos a cinch pessetas cada un; pero en tot varen sufrir la gran derrota, obtenint un gran triomf els republicans.

VILANOVA DEL CAMÍ, 16 de septiembre.

Units per complert els republicans d' aquest poble, decidits anaren a la lluyta per acabar d' una vegada ab el caciquista Godó, que si pensés una mica ja no fora diputat. L' éxit va coronar els nostres desitjos, per lo que toca en aquesta localitat, donchs varen acudir tots a 'l urna deixantlo ab una minoria de vots que fa vergonya.

No solzantlo ab una minoria de vots que fa vergonya, sino en tots els pobles més importants del districte; pero com que aquests cacichs se valen de tots els medis pera sortir ab la seva, ja siga comprant vots ó valentse de mil martingalas, ha pogut reunir els suficients pera sortir elegit.

Nosaltres mirarém sempre de que Vilanova sigui un poble que vagi de dret al progrés, com s' ha demostrat aquesta vegada y itant de bót tinguessim foras imitadors.

CARALPS, 14 de septiembre

El dia 8 del present pujava cap a Nuria un frare que anava a fer un predicat dels seus y al comensar las mardrades del camí anomenat *«Salt del Sastre»*, per volguer seguir las dreseras, éll y 'l animal que 'l portava, se 'n varen anar single avall, quedant 'l euga morta y éll portat ab una llitera al seu domicili de Parramon (Ribas). Se comprén que la verge de Nuria ja ha acabat el dipósit dels miracles; y el pobre frare que li anava a cultivar la vinya no s' ha salvat de la caiguda, que segons varen dir els metjes li causarà la ditxa d' anar al cel.

ORPI, 17 de septiembre

Com que al ff s' ha ben descubert que 'ls quatre subjectes que acceptaren el càrrech d' interventors pel candidat republicá feren tupinada a favor del cacich Godó, perque sapigan que no han de quedar impunes malifetas d' aquest calibre, y perqué s' escarmentin, creyém necessari publicar els seus noms. Se diuhen Angel Balsells, Joseph Balsells, Jaume Riba y Joan Déu.

Enganyaren a una Comissió forastera que aná de nit a nomenarlos, cuidantse d' amagar als que haurian cumplert ab el seu deber, que també hi há republicans honrats a Orpi.

LLAGOSTERA, 16 de septiembre

Dimars passat tingué lloch en aquest jutjat el registre civil ó inscripció de un nen fill de nostre estimat amich el conseqüent republicá y lliure-pensador Miquel Paretas, havent sigut testimoni del acte els coneguts republicans Pere Maymí y Joaquim Masgrau.

L' Emigrant

—¡Adeu, desdixada Espanya! Me 'n vaig al Africa, a América, a la Xina, al quint infern, a qualsevol altra terra hont treballant com un home, nó com una trista bestia, pugui menjá un tros de pa y dur la camisa neta.

Ja fa massa anys que m' enganyas ab la hermosa cantarella de que «aixó no pot durar, que la copa ja está plena, que prompte 's farà 'l dissapte que la nació en pes espera y que, donat el gran cop, tot mudará aquí d' aspecte, y tindrem pa y tindrem ví, y a ningú faltará feyna y entrarem resoltament en una nova existencia rodejada de venturas y exenta de dolts y penas.»

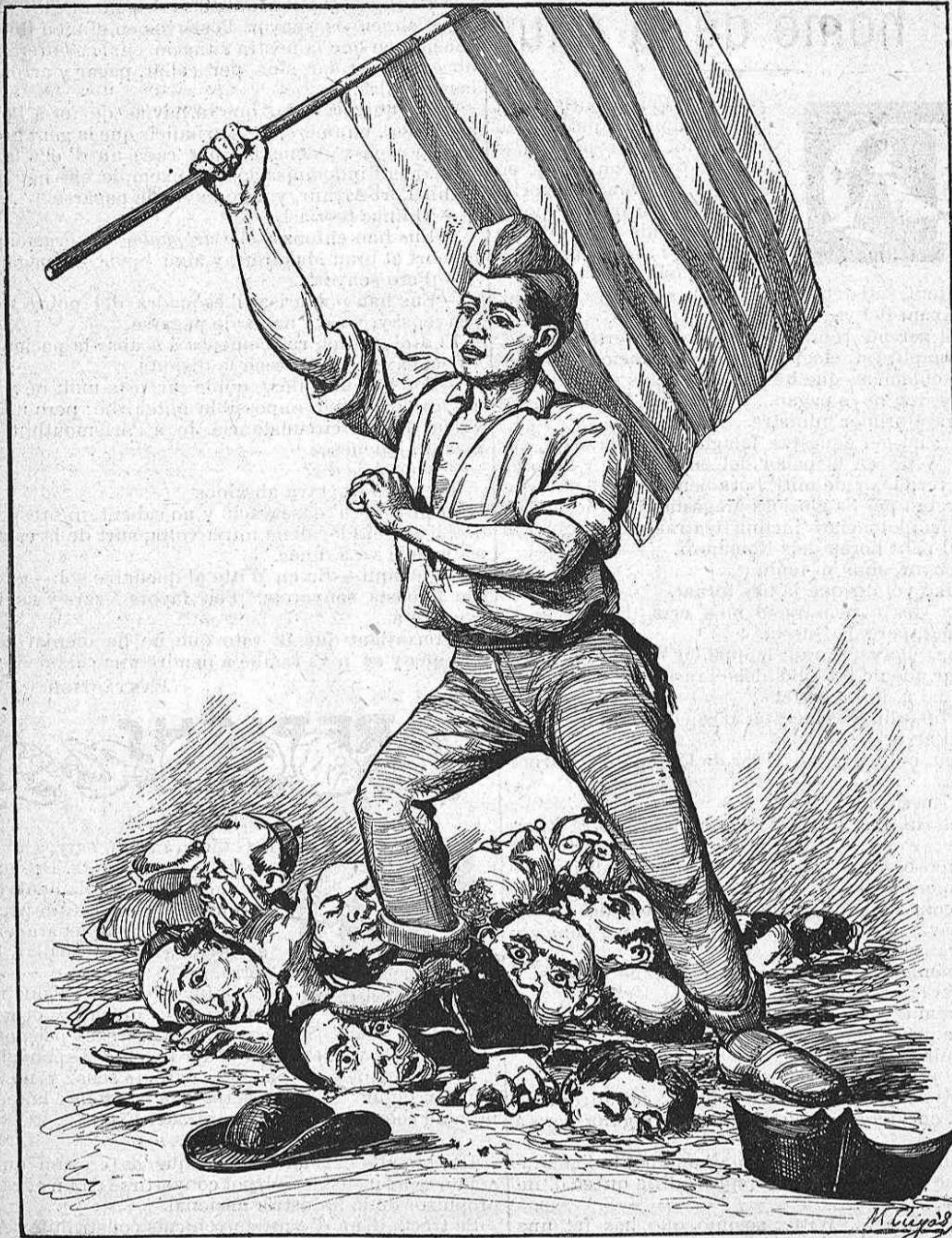
Sí, Espanya; ja n' estich cuyt de nodrirme de promesas, eternament repetidas y eternament incomplertas. Tot aixó de que ara aviat va a ferse la gran neteja, ho he sentit dir tantas voltas per tipos de totas menas, que avuy ja no 'n faig cabal ni 'n produheix cap efecte.

En temps del rampellut Cánovas ja a cada moment se deya; ho va dir el *Viejo Pastor*; ho va dir 'l senyor Silveira, va dirho 'l aixerit Maura, va dirho el noy Villaverde, ho ha tornat a dir en Montero y si puja en Canalejas, ó en Moret ó el *sursum corda*, per no quedarse endarrera, els sentirem repetir ab la mateixa eloqüencia y ab el mateix noble accent de tota la patuleya: —¡Aquest cop va de debó! ¡Ara sí que no es comedia! ¡Aném a redimí el poble y a plantar las bases fermas de la regeneración con todas sus consecuencias.

Y ¡arriba! Aném empassantnos aquestas bellas arengas y anemnos morint de gana, mentres ells xuclan y medran, y 's burlan del pobre poble y de la seva paciència.

Lo qu' es jo 'n dono de baixa: no vul gastar las orellas escoltant contínuament la mateixa xerramenta. Algun ignocent encare me diu aturantme: «¡Espérat! Tot aixó que estém sufrint per forsa ha de tenir terme.» ¡Espérrar jo!.. La esperansa

El Poble Catalá

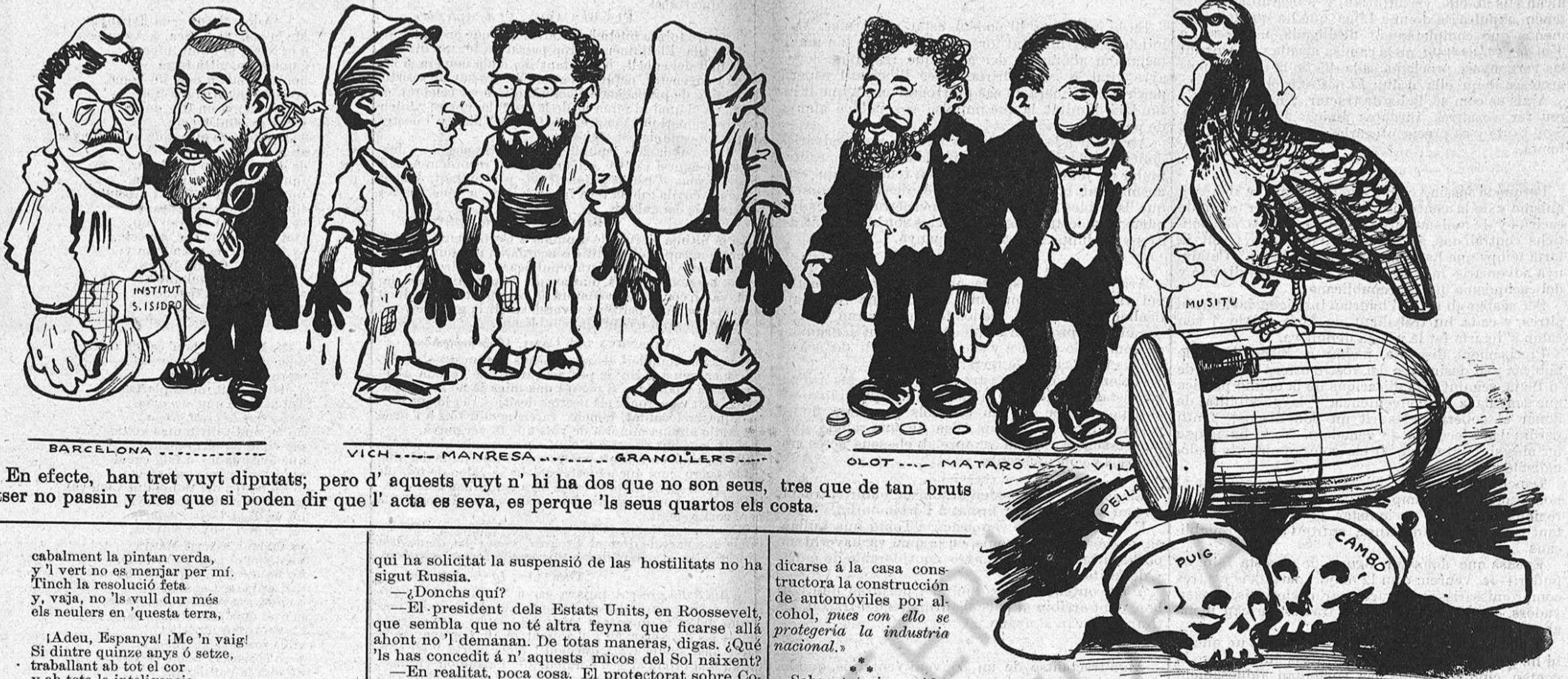

Las consecuencias mes vistas de la campanya passada

son la total reventada dels carca-regionalistas.

M. Clapes

El gran triomf dels perdigots!

En efecte, han tret vuyt diputats; pero d' aquests vuyt n' hi ha dos que no son seus, tres que de tan bruts potser no passin y tres que si poden dir que l' acta es seva, es perque 'ls seus quartos els costa.

cabalment la pintan verda, y 'l vert no es menjar per mi. Tinch la resolució feta y, vaja, no 'ls vull dir més els neulers en 'questa terra,

¡Adeu, Espanya! ¡Me 'n vaig! Si dintre quinze anys ó setze, treballant ab tot el cor y ab tota la inteligencia, puch ferne un bon capital, arreglaré la maleta tornaré tot satisfet á la dolça patria meua y aquí 'm daré la gran vida, ja á cubert de la miseria. Llavors jo també, com ara solen fé els panxa-contentas, diré ab ayre convenent y aplomada suficiencia que això no pot continuar, que la copa ja está plena, que prompte 's farà 'l dissapte que la nació en pes espera... pero ho diré repapat en un silló de vaqueta, barrejant glops de café ab el fum de rica breva y ab un tó que 'ls que m' escoltin clarament podran comprendre que tot això del dissapte no es cosa que 'm porti pressa.

C. GUMA

qui ha sollicitat la suspensió de las hostilitats no ha sigut Russia.

—¿Donchs qui? —El president dels Estats Units, en Roosevelt, que sembla que no té altra feyna que ficarse allá ahont no 'l demanan. De totes maneres, digas, ¿Qué 'ls has concedit á n' aquests micos del Sol naixent? —En realitat, poca cosa. El protectorat sobre Corea, la evacuació de la Mandxuria, la mitat meridional de l' isla Sakalina. —¿Alsa, alsal! ¿Per qué no 'ls donavas Sant Petersburg, Moscou y totes las pells d' ós que hi ha á Russia? —Senyor, son ells els vencedors, y... —¿Mentida! A nosaltres no 'ns ha vensut ningú. Haurém suferit revessos, haurém tingut disgustos; pero ¡vensuts, vensuts nosaltres!... No vull que això ho tornis á dir may més, ¿ho sents? ¡may més! —Sigui com vulgui, apart de lo que us he manifestat, els japonesos han exigit també una petita indemnissació metálica. —Suposo que 'ls haurás enviat á passeig. —No, senyor: com que las sevas pretensions eran realment moderadas, els he dit que sí. —¿Válgam Sant Pau y Sant Pere y tots els sants de la Cort celestial! Witte, tú t' has venut al or de 'n Mutsu-Hito. —Senyor... —Tú ets un traydor á la santa causa de Russia. —Us asseguro... —Tú has anat á Portsmouth á treballar més que per las áligas de Peterhof, pels crissantems de Tokio. —Calmevos, senyor. Poseuvos en el meu lloch y considereu que la nostra situació en la conferencia no era per eridar, sino per callar, pagar y arronsar las espallitas. —T' equivocas. Lo que tú havías de fer á Portsmouth era enumerar els perjudicis que la gent groga ens ha causat y demanar per cada un d' ells la corresponent indemnissació. Per exemple: ens han destruhit Port-Arthur, y aixó havia de pagarse. —¿Quinas teorías! —Ens han enfonzat el Petropaulovskiy, ocasionant la mort al brau Makaroff, y aixó havia de pagarse. —¡Pero senyor!... —Ens han pulverisat l' esquadra del pobre Rodjestvenskiy, y aixó havia de pagarse. —El diplomátich rus comensa á acabar la paciencia y decideix tallar en sech la disputa. —Tot lo que diheu, noble zar, está molt bé y no era absolutament impossible obtenirho; pero us olvideu d' una circumstancia. Jo, á Portsmouth, tractava ab japonesos. —¿Qué vols dir? —Que no tractava ab xinos. —Sorprés per l' observació y no sabent qué respondre, l' emperador dona mitja volta, surt de la estancia y se 'n va á dinar. —Vet aquí—diu en Witte al quedarse sol:—aixis son aquests senyorets. ¡Feu favors á zars y us ho pagarán á... —Y recordant que fa rato que no ha menjat res, gira quá y se 'n va també á pendre una caixalada.

FANTASTICH

bern de la nació! ¡Si 'l coneixerán els seus paisans, quan ab sols veure'l en el poder fugen d' Espanya! Fossin ademés de paisans, parents seus, y no s' haurían de moure. Molt seria que no trobés la manera de colocálos en la nómina del Estat!

De com alló dels automòvils que 'ns creyam que era un sport insustancial, pot convertirse en un eficaz propulsor de la industria nacional. Se tracta d' un d' aquests vehiculs construïts per una casa de Barcelona y que té una novetat: un motor de alcohol. El rey va experimentar-lo y observó que debía in-

dicarse á la casa constructora la construcción de automòvils por alcohol, pues con ello se protegería la industria nacional.

Sobre tot si considerém las grans ventajitas que proporciona á la industria alcoholera la Lley Osma. Decididament, si aquesta vegada, montats en un automòvil de alcohol y en una borrarxera de velocitat, no 'ns posém al davant d' Europa, no 'ns hi posarém may.

Un episodi de la Junta d' escrutini celebrada á Madrid:

Demana la paraula 'l Sr. Salmerón, y 'l President, Sr. Vidal y Gómez, li pregunta:—¿Quién es usted? —Soy un candidato proclamado en la Junta del Censo—respon 'l ilustre repúblicch. —Le pregunto cómo se llama. —Nicolás Salmerón. —Dispense no le haya conocido, porque he estado veinticinco años ausente de España.

Al famós Sr. Vidal, ex-president de l' Audiencia de Barcelona, se li pot ben dir:

—Tú no coneixerás á n' en Salmerón. Y en cambi á tú, ab tot y haver estat vinticinch anys ausent de Espanya, t' coneixém massa.

En Pablo Cruz, l' home de confiansa d' en Sagasta, ha fet dimissió del alt càrrech que desempenyava, rompent del tot ab en Montero Ríos.

Perque, segons diu á boca plena, no 'l té, ni 'l pot tenir per liberal. ¡Que prompte l' ha conegut!

D. Eugeni, es fama que al veure's tractat ab tan poca consideració, ha fet una frasse, digna de passar á la Historia:

—¡Qué le vamos á hacer!.. Un Cruz menos y una cruz más.

Llegrós: «Logroño.—El Juzgado de Torrecilla de Cameros ha hecho prender al cura-párroco de Nieva, Víctor Ciosa, quien dió muerte á palos al maestro de escuela D. Eduardo Costal, por cuestión de los fondos de la beneficencia particular, dependiente de la escuela.»

«Un home, mort á garrotadas per un ensotanat, y per una qüestió de beneficencia?.. No dignun pas que no es un hermosíssim exemple de caritat evangélica!»

L' Eminentíssim diu que alguns calificarán la seva Pastoral de anticuada. Pero afegeix que res més antíquat que Deu, qu' es etern.

Poch ens costaria demostrar que l' Eminentíssim, al parlar aixís, ha vertit una heretjia.

En efecte: la idea d' eternitat no 'admet principi ni fi. Y ¿cóm pot calificar-se de antíquat lo que no té cap ni qua en l' ordre cronològich del temps?

Pensi, Eminentíssim Senyor, qu' en els bons temps inquisitorials, hi havé heretjies que per sentar proposicions menos atreugides que la seva, van ser cuyts á la patarrallada.

Els que creuen que ab els primers frets, el catarros Montero Ríos s' inhabilitarà pera l' exercici del poder, están en un error.

Aquest any no se 'n sentirá de la seva afecció crónica.

Perque tan bon punt s' obrin las Corts comensarà á suhar.

Per un gallego, un altre gallego. A un tal Aller van enviarlo á un districte de Galicia, ab molts diners, y ab l' encàrrech especial de fer

sortir diputat á un cuner monterista, que no tenia en el país cap apoyo.

Se diu que 'l diner tot ho pot. Y en efecte, l' emisari, ab els diners del altre, va ferse elegir en lloch seu, diputat per aquell districte.

Sr. Montero Ríos, ja sab lo que li toca: tancar la maleta y tocar pirandó, aconsellant al rey que cridi al Aller á formar nou ministeri. Es un gallego que 'n sab més que vosté.

En López Domínguez ha tingut una entrevista ab el rey, y... «el general manifestó su asombro por los conocimientos militares que posee el rey, quien hizo ver que ha estudiado detenidamente las reformas implantadas en el ejército en los últimos tiempos.» Per nosaltres, enterats.

Y ara, l' general López, vágiho á contar als seus canaris.

Días enrera en Romanones tingué de otorgar una escritura notarial y 's presentá provist de cédula... de décima clase.

Una cédula de pesseta... y encare de pesseta mala.

En Romanones es milionari. Posseheix grans propietats, explota ricas minas y desempenya la cartera d' Agricultura en l' actual ministeri, dotada ab un sou de trenta mil pessetas anuals.

Y un home aixís treu cédula de décima classe, y l' Arrendataria, implacable perseguidora dels pobres, s' absté de molestarlo.

Més ¿per qué té de ferho, si pot ser es convenient que hi haja en el ministeri un digne representant de las classes... defraudadoras?

CORRESPONDENCIA

Caballers: Aniceto Figuerola Casall, Noy de Pallejá, el Faiges, Agustí Llagostera y Giral, Pinatell Reig y Pairet, Artur Pons, Manuel Casas, Marqués del Oli, Miquel Solé (a) el Noy y Quimet Mercader (l' Escalench); No.

Caballers: Guillen C. Miquelet, Cararach, Musclús, E. Ordanyá B., El Noy de la Marcelina, Pere M. Fornés y Miquel Planas: Aixís, aixís.

Caballers: Enrich Godó y Plá, F. Tamenbir V., Joanet de Vilafranca, J. Cap., Aniceto Munt y Serra, Enrich Doménech, Joseph C., y Manel Valls; y senyora D. R. y B.: Rebut els originals destinats als Almanachs, y mil mercés.

Caballer: Prosper: Aixó es denunciabile.—Andresito: Agrahim l' envió.—J. Costa Pomés: Igual li dich.—Jaume Pascual Cartró: Aquest qüestio l' explica ab molta més gracia en Pudó de Ruda.—Pau Clariana: No es gran cosa, la veritat.—Tallé-Osk: Si se 'n aprofita algún, será l' últim.—Antoni Monclús: Demánil á la botiga; si no está agotat á qualsevol hora li servirán.—Varios asilats: Aixó sense firmas no té cap valor; per lo tant ja la panera!—Lleó Vila y Huguet: Ens hi pensarém.—Félix Olivella: Ho llegirém ab calma y... lo que fuere sonará.—Simón Olleras N.: Hi ha cosas que no son parodiabiles.—Camilo Congost Sanz: Es defectuoseta.—L. Bacardit: Ja está bé, ja. Pero es fora de temps.—P. Torra: Bunyol.—Salvador Roig: No hi ha de qué dispensar; pero no s' aprofita.—P. B., J. S. é I., P. V., A. E., y A. B.: No 'ns possible insertar las cartas que 'ns remetén, per varis motius.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, CARTER del Oli, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

Dissapte que vé, 30 de Setembre

Número extraordinari LA CAMPANA DE GRACIA

Aniversari de la Revolució de Setembre de 1868

TEXT ALUSIU — ESPLÉNDIDA ILUSTRACIÓ

10 céntims * 8 páginas * 10 céntims